

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HÍRDETESEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Társszerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

Az írás-tudatlanok.

A választójogi törvényjavaslatához mellékelt statisztikai táblázatok bevezetőjében a sok szomorú mondat között az is található, hogy a (24 éven felüli) magyar analfabéták száma szemben s ellentétben a nemzetiségi analfabétákkal nem hanyatlott. Vagyis ez magyarrá fordítva azt jelenti, hogy amíg az utolsó tíz esztendőben, de főképpen az Andrássy-féle választói reform óta, amióta nyílvánvaló lett, hogy az írni olvasni tudásnak fontos szerepe lesz a választói reformban, a nemzetiségek minden lehető elkövettek analfabéták csökkentésére, addig a magyar anyanyelvű analfabéták száma egyáltalán nem fogyott.

A magyar analfabéták oktatásáért évtizedeken keresztül semmisen történt. Négy évvel ezelőtt gondoltak erre először, amikor megszervezték az Országos Közművelődési Tanácsot, amely — tisztán a benső vezetés önkéntes elhatározására — működésének sulypontját az analfabéták oktatására helyezte. Ez az intézmény ma az egyetlen, amely a magyar analfabéták oktatásával foglalkozik és három év alatt mintegy félszáz-ezer analfabétát tanított meg írni olvasni. Hogy nem többet, annak a pénztelenség az oka.

Sajnos. külső biztatásokra szerfölött nagy szükség van. A magyar analfabéta rendkívül indolens. Hiszen itt van a bajai példa a szemünk előtt, ahol a sok száz analfabéta közül legfeljebb, ha husz—huszonöt hallgató találkozik. Nemcsak az nem csábítja a tanfolyamok látogatására, hogy ott megtanul írni-

olvasni, hanem még az is hidegen hagyja, hogy a tanfolyamokon minden taneszközt ingyen kap meg. Igen gyakori eset, hogy a tanfolyam látogatásért külön napidíjat kér, azzal érvelvén, hiszen ha ő ezalatt az idő alatt, amíg a tanfolyamon részt vesz, fát vág, megkeres néhány hatost, ki fogja tehát neki megtéríteni ezt a pénzbeli veszteséget?

Lehetetlen emiatt azonban teljesen a magyar parasztot okolni. Nálunk a közfelfogásból absolute hiányzik, még a félig intelligens rétegben is csak frázisként szerepel — az a tudat, hogy a tudás csakugyan ér valamit. A nép körében pedig nem ügyelt a tanult ember. Összefügg ez a kérdés a magyar latiner elem nyomorúságával s összefügg a közélet nagy kulturálatlanságával is. Érthető tehát, ha a paraszt-analfabéta nem töri magát a tudás után.

A vasut-állomást

nem kell kibővíteni, mert mai állapotában megfelel bőven annak a forgalomnak, amelyet itt le kell bonyolítani.

Ezt mondotta a kereskedelemügyi miniszter abban a leiratában, amelyben válaszolt a városnak a sürgető kérésére, hogy a felvételi épület és az egész pályaudvart bővítse ki. Azt a furcsa esetet akkor irtuk meg, amikor megtörtént, hogy éppen azon a napon fogták hozzá a felvételi épület kibővítéséhez, amely napon a kereskedelemügyi miniszter elutasító válaszát felolvasták. Azóta folyton-folyvást bővítenek, rontanak, bontanak és újra építenek a felvételi épületen. A harmadosztályú vendéglő felépült, a folyosó meghosszabbodott a Perronról két kijáratot építenek, a várótermeket átalakítják, kibővi-

tik, irodákat helyeznek át és a Perron majdnem még egyszer olyan hosszú lett mint azelőtt volt.

Ez áll a felvételi épületnél. A pályaudvaron azonban még mindig a régi szűkös, kicsinyes állapotok vannak. Kevés a sín pár, úgy, hogy a ki és beszállásoknál valóságos életveszedelmes a tolongás. A teherpályaudvaron pedig állandó a minsűrűbben felhangzó panasz, hogy a szűk teherpályaudvar képtelen az igényeknek megfelelni, mert nem elég a raktárhelyiség, nem lehet kellő módon ki és berakni, mert nincsen elég munka vágány és így igen gyakran megérik az, hogy a vagonokat munkaközben szerte hurcolják, ide-oda tologatják. Ezer és ezer a panasz, száz és százféle a kereskedő és iparos világ sérelme. És — ez is érdekes — dacára, hogy a kereskedelmi miniszter elutasító választ adott a város kérelmére, tudják, hogy milyen károsan tarthatatlan állapotok uralkodnak a mi pályaudvarunkon. A szabadkai üzletvezetőség kiküldöttjei a helyszínen győződtek meg minderről és úgy értesülünk, hogy az üzletvezetőség törekszik is a panaszokat orvosolni. A mint megbízható forrásból értesülünk, tervbe van véve a raktárhelyiségeknek áthelyezése és kibővítése, a pályaudvar megnagyobbítása. Átlátják, hogy itt hiábavaló minden, a kibővítés munkálatainak megkezdése elkerülhetetlen. Erre vall például azon körülmény is, hogy a Henger-malom részvénytársaság a vasut mentén iparvágányokat akart fektetni, de az üzletvezetőség részéről figyelmeztetést kapott, hogy ne építsen, mert a területre az államvasutaknak van szüksége a kibővítéshez.

Amint látjuk tehát a kibővítés meg fog történni.

Igen ám, csak hogy az a kérdés, hogy mikor? Sokáig nem lehet már húzni a dolgot, mert már ma is tűrhetetlen a helyzet.

Legyen meg az a kibővítés, de minél előbb!

Koresolyák

Contessa, Marquise, Jégkirály, Kondor, Columbus, Jégvirág, továbbá a szabályozható Blitz Gloria-Blitz Moment, Tell, Blosta, Express egyszerű és vésett talppal, valamint csiszolt és nickelezett kivitelben nagy választékban legjutányosabb

árban

Drescher Gyula

vaskereskedésében

kaphatók.

TELEFONHIREK.

Bpest 1918. február 6.

A balkán háború.

Drinápoly bombázása megszakítás nélkül folyik. Konstantinápolyi jelentés szerint a bulgárok úgy Drinápoly, mint Csataldza körül több falut felpörkölték. Galipoliban a török felderítő csapatok nagyobb ellenséges sereget fedeztek fel. A bulgárok 800 főből álló török csapatot ejtettek foglyul. A bulgárok Drinápoly parancsnokát megadásra szolították fel, Sukri pasa tagadó választ adott.

A választó jogi bizottság

ma tartja első ülését, de ez az ülés csupán formális.

Jelölés a IX. kerületben.

A fővárosi IX. kerületben Visontai Soma lesz az egyesült ellenzék jelöltje.

A jelölés dolgában tegnap értekezlet volt Kossuth Ferenc lakásán, de meg egyezés nem jött létre. Ma délután ismét értekezlet volt Kossuthnál és Visontai személyében állapodtak meg.

A nápolyi tömegsztrájk

amely a fogyasztási adók miatt tört ki, rendkívül véres lefolyású. Heves összeütközés volt a nép és katonaság és rendőrség között. A katonák és rendőrök fegyverrel löttek, a nép kö záport zúdított a katonákra. Mindkét részről sok a sebesült. Száznál több embert tartóztattak le.

NAPIHIREK.

Választó kerületek. A kiszivárgott hírek szerint a választói kerületek új beosztása szerint Budapesten 22 választókerület lesz, míg Szegeden és Debrecenben 4-4 kerület. Megyénkben több kerület csak Szabadkán (3) lesz, míg a többi városban: Zomborban, Baján, Újvidéken, Zentán csak egy marad továbbra is. — Persze, minderről csak akkor eshetik szó, ha Lukács László Magyarország miniszterelnöke, Tisza István Magyarország diktátora lesz és, ha ezeknek a jogfosztó javaslatából törvény is lesz. Csakhogy azt hisszük, hogy Tisza és Lukács hamar letűnik és a javaslatuk a multak szomorú em-

léke lesz és jön helyette egy becsületes választói javaslat.

Új iparvállalat van Baján létesülő félben. Egy olyan új ipartelep, amely Baján nincsen és igen szép jövőnek néz elébe. Úgy értesülünk ugyanis, hogy Pollák József butorgyáros butorgyár-telepét kibővíti és oda egy üvegcsiszoló-telepet szándékozik létesíteni.

Bernschütz Józsa, a mi derék és kiváló földünk ez időszereint néhány esztendeig Vácott üdül. Minthogy ilyen körülmények között képtelen személyesen Bajára jönni, egy ismerősének hosszú levelet írt, amelyben arra kéri az ismerősét, hogy egy most kiszült bűntügyében alibijét igazolja. Érdekes, hogy Bernschütz ott a fegyházban gyönyörű szépen és hibátlanul megtanult írni. Olyanok a betűi, mint a gyöngyszemek.

Gyilkosság. Özvegy Dudás Jánosné, akit a városban csak »Nyanya« név alatt ismertek, a lakásán, egy szűk, szennyes kis kamrában teljesen levetkőztetve, holtan találták. Testén több súlyos ütésnek a nyomait találták. A bíróság beszállította a hullát a közközház hullaházába és felboncoltatta. Megállapították, hogy Nyanya bérgyilkosság áldozata. A csendőrség súlyos gyanúkok alapján a fiát és a menyét előzetes őrizet alá vették.

Merénylet a hídor ellen. A bajabátaszéki hid egyik katonárára ismeretlen tettes rálőtt. Az egyik golyó az őr sapkáját furta át, a másik golyó pedig közvetlen az arca mellett süvített el. A megindított nyomozás azt állapította meg, hogy egy istvánmegei züllött kőmíves részeg állapotban követelte el a merényletet.

Felülfizetés. A bajai első kath. nőegylet mulatságán felülfizettek: özv. Deutsch Mátyásné 20 koronát, Herczföld Jakabné, Müller Józsefné. Mocsányi Ödönné (Bpest), Schön Géza, Somogyi Emilné 10—10 koronát, Dr. Bernhardt Jánosné, Dr. Fehérvári Dezsőné, Fischer Béláné, Dr. Hegedűs Aladár, Dr. Koller Imréné, Krausz Jakabné, Dr. Lemberger Árminté, Dr. Makray László, Német Józsefné, Dr. Nikolausz Béláné, özv. Reich Bernátné, Dr. Reiser Péterné, Dr. Rimler Jánosné, özv. Rogovits Ignácné, özv. Rosenberg Mórné, Dr. Rosenberg Samuné, Weidinger Dezsőné 5—5 koronát, Hornyik nővérek 4 koronát, Bernhart Ernőné, ifj. Cserba Györgyné, Dr. Kelemen Józsefné, özv. Kugler Nándorné, N. N., Tury Mátyásné, Weisz Jenő, Vojnits Dániel 2—2 koronát, Goldschmidt Rezső, Grauaug Ármin, Dr. Kósa Károly, Wiesel Fanni 1—1 koronát. Bevétel 468 K 50 fillér, kiadás 416 K 28 fillér, marad 52 K 22 fillér. Az adakozóknak halás köszönetet mond az Elnökség.

A rendőrség figyelmébe. A narancsnak most van a szezónja, aki ezt nem tudná, annak hamarosan eszébe jut, ha az utcán

látal. Mindennapos dolog, hogy a járda tele van szórva narancshéjjal és bizony sokan elcsuszának rajta. Jól tenné a rendőrség, ha figyelemztetést adna ki, hogy narancshéjjat járdákon elszórni megbüntetetés terhe mellett tilos.

Az ezüst forint. Egy parasztasszony nagy siránkozással futott végig az utcán, a karján bűnből háromszázötven forinttal. Megállítja az asszonyt egy öreg parasztember:

— Hová szalad azzal a gyermekkel?

— A doktorhoz.

— Mi a baja?

— Jaj, jaj, — siránkozott az asszony — lenyelt a szerencsétlen egy ezüst forintot! A kezemből kiesett egy a pénz, a gyermek felkapta és el is nyelte.

— Ne mondja.

— Most a doktorhoz viszem, hogy kivegye belőle, még baja lehetne.

Az öreg ember leintett a kezével és mondá az asszonynak.

Sohase vigye el azt a doktorhoz, hanem vigye el az adóhivatalba ott kiszedik belőle, ha pénz van benne. Belőlem is éppen most vajták ki.

A kath. Legényegylet tisztújító gyűlésén tisztviselőknak ez évre a következők választották meg: Világi elnök: ifj. Utry Pál, másodelnök: Morner Ferenc, alelnök: Jaszlits András, pénztárnok: Wildmann János, titkár: Váradi András, könyvtárnokok: I. László Károly, II. Vas József, dékánok: I. Szigeti Lajos, II. Staar Mátyás.

Rum és likőr készítése házilag 50—100 százalék megtakarítással jár, ha a Gyarmati-féle rum- és likőr-eszenciákkal otthon készítik a rumot és likőroket. Számtalan elismerő levél bizonyítja ezeknek kitűnő minőségét. Készítési módja a legegyszerűbb. Érdeklődőknak prospektus és használati utasítással díjtalanul szolgál Gyarmati Emil gyógyszerész. Bármely eszenciának 1 üveg ára 50 fillér.

FODOR KÁROLY.

segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Az Istenért, mit jelent ez?

Most már a Pali is kezd köhögni és négy gyerek köhög a házban. A cukortól elrontották a gyomrukat, teával, meg begöngyöléssel pedig nem lehet őket folyton kizozni. — De kedves asszonyom, vegyen néhány doboz Fáy-féle valódi ásványpasztillát! Ez sohasem fogy ki nálunk és hurut, köhögés stb. sohasem hatalmasodik el nálunk, mert azonnal szedünk sodeni pasztillát. Vásárlásnál vigyázzon a Fáy névre, ha olyan pasztillát akar kapni, amely a gyógyhasználatra való sodeni forrás vizéből készült. Egy doboz ára csak 1-25 korona.

CIRKVENICA

Nagy gyógyhatás görvély és angolkórnál, az idegrendszer betegségeinél, vérszegénységnél, sápkórnál, női betegségeknél, elhíjasodásnál és idült rheumatismushál. Mint klimatikus gyógyhely páratlan maláriánál, influenzánál és minden hurutos betegségnél.

Modern fürdők nap-, homok- és szabad tengert fürdőre. Kimerítő prospektust küld: a Fürdőbizottság.

tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely az Adria partján (Fiume mellett.) Egyedüli belföldi tengeri fürdő Mesés homokplássa. A partot körülbelül 300 méternyire finom homok borítja és oly sekély, hogy gyermekek minden felügyelet nélkül is fürödhetnek.

Egyszerűen díszes cementlapok □-ként 2-24 K-tól kezdve
Csiszolt mozaik lapok □-ként 5 K-tól kezdve
Beton műkölépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
Csiszolt granit lépeső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve
Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve
Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve
Drótbetétes cementesővek 15-100 cm. átmérőig
Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
Vízmedencék betonból 16 K-tól kezdve
 1 koscs dunai homok hazaszállítva 4 korona.
 Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Törlesztéses kölcsönöket
 engedélyezünk

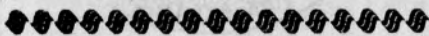
15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0/0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Szőlőoltványok

Ajánlom teljes szavatosság mellett fajtiszta egy és kétéves gazdag gyökerzetű szokványminőségű fásoltványaimat a legjobb bor- és csemegefajokban. Közöttük 'Kreaca' (Bánáti Rizling) a legkitünőbbnek bizonyult és rendkívül bőtermő borszőlő és 'Muscat Csabagyöngye' a legkorábban érő csemege-szőlő. Ezenkívül Ripária Portális és Rupestria-Monticola sima és gyökeres alanyvesz-szők a legjutányosabb árak mellett.

„Erzsébet szőlőoltványtelep“

Tulajdonos: **SCHMIDT MÁTYÁS, BOGAROS**
 (Torontálmege.)

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Milliók

használják

reketség, katarus, nyálkásodás, görcs és hörghurut ellen

6100 több orvos és magánosok bizonyítványa.

Rendkívül jó és kellemes ízű bonbonok, csomagja 20 és 40 fill., dobozza 60 fillér.

Kapható:

Dr. Makray László, Lovassy Ödön és Gyarmati Emil gyógyszerárában, Baján.

Formája

Kivitele

Finomsága

Tartóssága

és

ára a

világhírű

SALAMANDER

cipőnek, a legkényesebb igényeket is kielégíti. **Egységárak:**

Salamander . . . . . K 16-50

Salamander Luxus . . . . . K 20 50

Egyedelőrusítás Baja és környékére

Rózsahegyi József

cipőüzletében

BAJA

Városi bérház.

Eladó ház.

Szegedi-ut Katona u. 2. sz. házam korcsmahelyiséggel együtt azonnal eladó Bővebbet a háztulajdonosnál.

Kiadó lakás.

Egy 2 szobás lakás hozzátartozó mellékhelyiséggel együtt május 1-re kiadó. Bővebbet: **Matyai Mihálynál** Baja, Tóth Kálmán-utca 8 szám alatt

Jól főlő

magyar lencse

literenként 40 fillérért kapható Bende Imre-utca 3. szám a „Központi” hátsó kapuja mellett.

Aspirin-Tabletták

Házasulandók figyelmébe!

Férjet keresnek!

28 éves vagyonos, csinos orosz hölgy, 22 éves német árva 400,000 korona, 18 éves egyedülálló porosz kisasszony 100,000 korona, 38 éves független gyermektelen özvegy 120,000 vagyonnal, számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai hölgyek és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országaiból. Komoly érdeklődőknek (ha vagyontalan is) díjtalan felvilágosítást ad **Schlesinger, Berlin 18.**

A világon létező bármely gyártmányu ZONGORA és PIANINO

nálunk 150 koronával olcsóbb, mint bármely budapesti vagy bécsi cégnél, készpénzért és részletfizetésre

HAAS és WEISZ zongoratermeiben BAJA

Főtér, a városháza és Nemzeti szálloda között. Telefon-szám 143. A világhírű Stigl és Hoffman Cserny zongoragyárak vezérképviselte. Harmonium, cimbalom és használt zongorákat eladunk, becsereélünk és bérbeadunk.

Zongorák és Pianinók

esakis elsőrangú gyártmányok — Laubeger és Gloss, Ceser Ferenc

továbbá Neuburger Adolf gyáraiból — kaphatók :

ifj. Wagner Antalnál

Baján,

a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett minden árfelemelés nélkül. 10 éves jótállás.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENŐTT
KAPHATÓ.

NÁNAY LAJOS

■ KÖNYVNYOMDÁJA ■

BAJA GRÓF
■ ZICHY ■
BÓDOG-TÉR

■ ELVÁLLAL MINDEN E
SZAKMÁBA VAGÓ MUN-
KÁT CSINOS KIVITEL-
BEN JUTÁNYOS ÁRBAN.

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határo-
zottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok ha-
szontalan utánzata van. Az eredetinek minden
egy darabkáján rajta van a »Réthy« név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.
Csak RÉTHY félét fogadjanak el

Hirdetések felvétel-
nek a **kiadónál.**

a valódi
**KAUCSUK-CIPŐSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY**